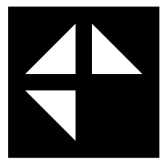


ANYAG és IDŐ



A tatai Kálvária-domb

*Fenntartható Közösségek Stúdió
(Sustainable Communities Studio)
Komplex- és diplomatervezés
2020/2021 tavasz*

kör.ép

BME DEPARTMENT OF
PUBLIC BUILDING
DESIGN

*Peter Zumthor: Cink bánya múzeum
Fotó: Aldo Amoretti*





Érdekel a közösség, akinek tervezel? Olyan tervezési stratégiákról szeretnél gondolkozni, amelyek segítik a helyi közösségek életét? Nyitott tervezési folyamatokban gondolkozol? Fenntarthatóság? Újrahasznosítás? Takarékoság? Ésszerűség? Szeretnéd, ha ezekben erős lenne a terved és építészeti gondolkodásod? Itt a helyed!

TERVEZÉSI HELYSZÍN

Az általános stúdiótémához kötődően 2021 tavaszán tatai helyszínen fogunk dolgozni. Tata történeti belvárosának szélén található hazánk egyik kiemelkedően fontos geológiai terepe. Az [ELTE TTK Földtudományi Központ](#) által kutatott és felügyelt terület izgalmas adottságai és jelenlegi állapota gazdag lehetőséget biztosítanak építészeti beavatkozásokra. A terület bejárhatósága, a kutatást, oktatást kiszolgáló épületei, a városszövetbe kapcsolása jelenleg hiányoznak ill. megoldatlan helyzetek. A tervezési munkában programalkotás szinten is vizsgáljuk a városi és a kutatói igények egymásra hangolhatóságának lehetőségeit. A geológia pedig, mint az idő rétegeinek kutatása ebben a munkánkban az építményeink időhöz való viszonyának értelmezését helyezi fókuszba.

KUTATÁSI TÉMA

Anyag és idő. A fenntarthatóság kérdéskörét az épület teljes élettartamára vetítve vizsgáljuk. Mit, miért és mennyi időre építünk, és ezt milyen anyagokból tesszük? Vizsgáljuk az épületek időhöz való viszonyát, a műszaki és a szellemi avulás témakörét, mint olyat, amely minden szinten felveti az arányosság kérdését.

TERVEZÉSI PROGRAM

Tata különlegességét adja, hogy két olyan táji elem integrálódik a város sűrű szövetébe, amely természeti jelenségeivel egyedülállóan jeleníti meg a természet és a városi lét összehangolhatóságát. Az egyik, a jól ismert [Tatai Öreg tó](#), amely az emberek közelsége ellenére sokezer vadlúdnak a teletelő állomása. A másik, a kevésbé ismert [Kálvária domb](#), amely kiemelt jelentőségű geológiai terület. Míg az Öreg tó környéke a figyelem középpontjában áll, a Kálvária-domb érdekessége ellenére rendezetlen állapotot mutat. Az építészeti beavatkozások ezért minden esetben a terület egészével foglalkoznak, és az épített környezet és a természet kapcsolatát, kapcsolódásait kell, hogy erősítsék. Az ide helyezendő funkciók mérete és pontos funkcionális és szellemi programja a vizsgálódások során tisztázandó. Az alábbi funkcionális felvetések mindegyikében közös, hogy ezen a helyen értelmezésük szokatlan működtetési és kialakítási modellek felé vezethet bennünket. A fenntarthatóság gondolata nem csak anyagi értelemben jelenthet kihívást, hanem a helyi közösségek viszonylatában éppúgy, mint a természettel való együttélés finom hangolásában.

A területen elhelyezhető funkciók:

1. Erdei iskola és turistaház
2. Geológus múzeum és kutatóház / Látogatóközpont
3. Kötár és múzeumpedagógiai tanterem / Látványtár
4. (Látvány)kertészet és botanikai gyűjtemény

SEGÉDANYAGOK, ELŐZETES FORRÁSOK A KÉT HELYSZÍNHEZ

A feladatkiírások segédanyagai (helyszínrajzok, geológiai anyagok) mellett a témához kapcsolódó izgalmas szövegeket is elkezdjük gyűjteni, amelyből egy olvasókönyv fog összeállni a félév folyamán. A helyszínnel való ismerkedéshez kiindulásként az alábbi forrásokat ajánljuk:

[Geológus Kert Tatán](#)

[Managing and Surveying the Geological Garden at Tata \(Northern Transdanubia, Hungary\)](#)
[The Geological Garden at Tata \(Hungary\): A geosite of outstanding scientific and geo-educational significance](#)

KÜLSŐS PROGRAMOK

A félév során megismerkedünk a helyszínen történetét jól ismerő geológus kutatókkal és vendégeink lesznek olyan építészek, akik a kortárs építészet változatos eszköztárával értelmeztek hasonlóan sűrű helyszíneket. Kapcsolódó látogatásokat, bejárásokat, előadásokat is szervezünk a stúdió tagjainak, például és lehetőség szerint:

- ELTE Őslénytani és Földtani Tár
- ELTE TTK Természettudományi Múzeum Ásvány- és Kőzettára
- Tata, Geológus Kert

A STÚDIÓ KONZULENSEI ELSŐSORBAN

[Fejérdy Péter DLA](#) egyetemi adjunktus

[Kemes Balázs DLA](#) egyetemi adjunktus

[Major György DLA](#) egyetemi docens

A STÚDIÓ MEGHÍVOTT KÜLSŐ KONZULENSE

U. Nagy Gábor DLA Ybl-díjas építész, egyetemi docens

U. Nagy Gábor formai kánonoktól független épületei a helyek megismeréséből és helyzetek felismeréséből születnek. Pontos gondolatai, fogalmi meghatározásai segíthetnek a tájékozódásban egy olyan helyzetben, ahol a rutinos hozzáállás tévútra vezethet. Ebben a két féléves stúdióban meghívott vendégként részt vesz stúdióink munkájában. A félév folyamán két alkalommal az ún. Stúdiónapokon a prezentációkhoz kötődő szakmai beszélgetésben segíti gondolataink tisztulását.



A STÚDIÓ SZAKÁGI KONZULENSEI

A szakági konzulensek a félév folyamán 2 alkalommal ún. “Konstruktóri napon” az építész konzulensekkel együtt nézik át, véleményezik és segítik a tervezést, valamint a félév elején a tervezési feladathoz igazított szakági feladatkiírással és bevezető előadással készülnek. A műszaki specializáció hallgatói számára a fenti stúdiótémákon belül speciális kiírás-kiegészítés készül.

A STÚDIÓ TÉMÁJÁHOZ AJÁNLOTT, A TANSZÉK ÁLTAL GONDOZOTT (KÖTELEZŐEN ÉS SZABADON) VÁLASZTHATÓ TÁRGY

[Részletképzés és kompozíció 2.](#)

TANSZÉKHEZ KÖTŐDŐ ELŐZMÉNYEK

2020-ban Stúdióink a monori Tabán-telepen élők sorsával foglalkozott. A telep létezésének szükségletei mellett a városban jelenlévő oktatási, sportolási lehetőségeik fejlesztéséhez készültek tervek, melyekből válogatás található a Tanszék honlapján. Oktatóink témához kötődő alkotásaiból: [Klímatörténeti Múzeum, Paks](#), [Perbáli Gyermekotthon](#), [Valkonyai Pajtaszínház](#), [Perbáli Gyermekotthon – kukoricagóré](#), [Monori Biobrikett-szárító](#), [Monori Elfogadás Sütőde](#), Békéssámszon, Szabadság háza, ELTE Déli tömb: Őslénytaní Tár és Földtaní Tár kiállító tere, valamint az Ásvány- és Kőzettár áthelyezett gyűjteményi tere. Kiemelkedő hallgatóink diplomamunkáikban is foglalkoztak a közösség építés gondolatkörével, így Holczer Veronika [Markóci Közösségi ház](#) munkája, Bánsági Dávid Tanyarehabilitáció Gátér, Lajos Major c. terve, Soltész László Otthon a telepen, Monor c. munkája, Bordás Mónika [Kargala – Iskola a határon](#) c. terve vagy Ostoróczky Nóra [berceli kenderbeton manufaktúrája](#). A 2020. évi TDK-ban Stúdióink önálló szekcióval indult, melyben a [Ferenchalmi kápolna](#) újrahasznosításának lehetséges forgatókönyveit vizsgáltuk.

INSPIRÁLÓ PÉLDÁK, A FELADATHOZ HASONLÓ LÉPTÉKŰ KORTÁRS ÉPÜLETEK

[David Chipperfield: River and Rowing Museum, England 1989-97](#)
[Guillermo Vazquez Consuegra: Arqua-Museo Nacional de Arqueología Subacuática, Murcia](#)
[Nagy Tamás: Zarándokközpont, Mátraverebély-Szentkút 2015](#)
[Peter Zumthor: Allmannajuvet Zinc Mine Museum 2001-2016](#)
[Rintala Eggertsson Architects, Seljord Watch Tower, Norway](#)
[U. Nagy Gábor: Pajta Bisztró bővítése Óriszentpéteren 2018](#)
[U. Nagy Gábor: Természetturisztikai Kutatóház, Szóce 2011](#)
[Valerio Olgiati, Plantahof Auditorium, Switzerland 2010](#)